

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1:50 K 1 óra 2 K
1 évre 18 K 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal, Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felélős szerkesztő: Hajós József.

Értekezlet a gyermek-kórház ügyében

péntek délután volt a város-háza tanácstermében. Gróf Károlyi József főispán elnöki lelkes megnyitó beszédében főleg azt a gondolatot hangsúlyozta, hogy a magyarság sorsának érdekében fenntartása érdekében szükségünk van gyermek-kórházra, s így a csecsemőhalandóság ilyesféle arányait csökkentjük. E hazafias ügyet a pénzes emberek áldozatkész szeretetével ajánlja.

Vargha Elemér főmérnök ismertette az építés módosításait. A gyermek-kórház telke az n. n. „Halesz” felső részén lesz, a Szent György kórházzal szemben. A kórházat 40-ágygyal szerelik fel.

Egyes ágyak fenntartásához a pénzes emberek alapítványos hozzájárulását fogják kérni.

A főispán felkérésére dr. Kerekes Lajos főjegyző tartotta meg magasan szarnyaló beszédét, melyet a hallgatóság lelkes eljövessel köszönt meg. A gondolatgazdag beszédet itt közöljük:

Az emberiségnek fenséges érdeke, magasabb ideáljai között a hazaszeretet volt az, amelynek hévét és hatékonyságát a háború a jobb és nemesebb lelkekben csodálatos arányokban fokozta és a magyar nemzet történelmi hívatottságát a második ezer évre is fényesen bejárta.

Ennek az évezredeket átfogó, népmilliókat mozgató s a világ sorsát intéző emberi érzésnek sajátságosa, hogy annál a népnél, amelynek erkölcsi joga van élni, épen a legnagyobb válságok alatt rendel meg legkevésbé és épen a földet rázó, tomboló viharokban ragyog vakító fényvel a lelkek felett.

Órök szépsége pedig abban a homálytalan, kristálytisza önzettségben nyilvánul meg, hogy a jelen a jövőért, az apák gyermekeik és unokáikért, a ma élő nemzedék a következő generációkért áldoz vagyon és életet.

A hazaszeretet megszentelt érdeke hatása az, hogy ma minden nemesebb érző és gondolkodó magyar embert sokféle szerteágazó, ezernyi aggodalmak töltenek el a nemzet jövőjéért s ezek között a hazafias gondok között a legsúlyosabb: miképpen pótolja nemzetünk azt az óriási vérvesztést, melyet a világháborúban szenvedett.

Tátalomból ez a nemzet testén, borzalmas szakadékok, amelynek átbidalására — úgy tünik fel — nincs is remény. De mégis, ha a jövőbe tekintünk, a tulsó parton tavasz lehetőség illhetett pattanó rugók mosolygának felénk.

Ott van egyetlen reményünk,

legdrágább kincsünk az ifjuság, a nyüzsgő, mozgó gyermekcsereg, amelyből a nemzet életfajának új, gazdag lömbekbe szokkenését reméljük és várjuk.

Minden a gyermekekért, a jövő reményeiért: ez legyen a magyar társadalom legszentebb jelszava. A háború nyomorának enyhítését, súlyos sebeinek gyógyítását célzó eszmék és törekvések között a gyermekmentésnek országos mozgalmát a legszebb, legértékesebb mozaik a nemzeti jövő képéből.

Azok is, akik nem szakemberek, akik nem foglalkoznak szociológiai tanulmányokkal, statisztikai adatokkal, de hazafias érdeklődés szemüvegén keresztül nézik a körülöttük folyó népeletet, megdöbbentő értelmezésük van arról, hogy már a béke idejében kitűnő tapasztól hatotta az országot a gyermekhalandóság okozta nemzeti pusztulás feléme.

Mindenki átérzte, hogy ezt a gyászfátyolt le kell verekelnie a haza keperlő.

A küzdelem a vérszes nemzeti kórság ellen még súlyosabb és nehezebb lesz a jövőben; mert azok a tényezők, amelyek a családalapítást, gyermekáldást korlátozzák s a gyermekhalandóságot táplálják a háború okozta szociális és gazdasági válságokkal új erőre kaptak.

— Mindnyájunknak akik a világháborút átéljük, a legfontosabb vagyunk, hogy a tenger szelvése és áldozatok díja egy erkölcsi és anyagi javakban gazdag, faji erőtlő duzzadó, vérvesztéséből teljesen regenerált és folyton növekedő generációkkal, mint erős gyökerekkel a jövő talajába kapaszkodó boldog Magyarország legyen.

Ehhez az isteni gondviselés áldásán kívül céltudatos, nem csüggedő, nem szünetelő nemzeti munka szükséges, amelyből mindnyájunknak részt kell vennünk.

Ennek a nagy nemzeti munkának, legáldásosabb, legnemesebb, legszebb része a gyermekmentés mozgalma.

De hiában az építésnek a legzséniálisabb és lelkiismeretes gondolat megszerkeztelt terve.

Tégla és más anyag nélkül nem lesz épület.

Hogy bármily ideális és értékes eszme is intézményes alakban testet öltönn, ehhez pénz — anyagi — áldozat kell.

Legyen az eszméből valóság! Állítsunk maradóan emléket a jelen nemzég hazafiságának; építsünk egy modern kórházat a beteg gyermekek gyógyítására.

A városi hatóság nevében hozzászallakozunk e lelkes mozgalomhoz s a főispán ural karöltve bizalommal fordulunk támogatásért a város tehető polgáraihoz,

azokhoz, akik ugyan szintén részt vettek a háború súlyos megpróbáltatásaiban, de legalább nem érezték annak anyagi szenvedéseit.

E város közéleti multijából élénklen el a haróság emlékezetében, hogy polgárai mindenkor hazafias érzést és garg azidatalkésztséget tártak fel s azért bizalommal kerjük kedves polgártársainkat: tegyék azidatalkésztségüket és segítsék mielőbb létesüléséhez a tervezett gyermek-kórházat, amely a messze jövőbe büszke hírdetője lesz e város polgárai kulturális és hazafias hitvitóságának.

Ájáljuk a gyermek-kórház ügyét szeretetteljes partfogásukba.

Kerekes dr. beszéde után Grósz-Bernát nagykereskedő indítványozza: akik tehetik

anyagot adjanak az építéshez. Maga részéről felajánlott egy vaggon meszel.

Az elnök főispán befejező szavaiban a gyermek-kórház iránt való áldozatkésztségre szólítja fel a város és a megye közönségét. — Reméljük hogy a pénzes emberek, főleg, akik a háború alatt váltak gazdagokká, kötelességüknek ismerik ezt a hopenemő akciót áldozatkészen támogatni.

Akócs János nagybérő, gőzmalomtulajdonos 5000 koronát, Pollák Henrik kereskedelmi ügynök 1000 kor., ajánlottak fel a gyermek-kórház céljaira, ma pedig dr. Löwy Károly ügyvéd, városi bizottsági tag 1000 koronát jegyzett a polgármesteri hivatalban kitett gyűjtőívén.

Refleksiók egy beszédhez.

Tisza István gróf nagy beszédét mondott a választójogi bizottság heilői ülésén. Újból elsorolta gondolatait, melyekről a Wekerle-kormány választójogi javaslatát elé néz. Ezekkel nem önsjúgunk itt foglalkozni. De minden figyelemre érdemes beszédének a része, mellyel Vázsonyi miniszter közoktatásiügyi politikáját bírálta.

Vázsonyi tudvalevőleg kijelentette beszédében, hogy ő az országban államosítani szeretné az iskolákat. Igaz, hozzátette, hogy ez neki csak *privát* nézete, de mégis halásák vannak Apponyi után Tisza Istvánnak is azért, hogy erre a szédre az ő nagyon komoly észrevételeit rögtön megette.

Tiszának nem kell az iskolák minden áron és minden kritika nélkül való államosítása. Tisza úgy látja, úgy tudja, hogy a magyarországi felekezeti oktatás — egyes nemzetiségi főleg román és szerb iskoláktól eltekintve — nem hogy nem veszedelmes, de erős várá volt mindenkor a magyarságnak s itt tiszteltremelő ösztönzéssel és lojalitással hajtotta meg az elismerés zászlóját a *katholikus* iskolák működése előtt.

Tisza csak ott államosítana, ahol ezt a felekezet köpönyege alatt az ország és a magyar nemzet érdekei ellen dolgozó nemzetiségi tendenciák adokolják.

Sőt Tisza István tovább megy. A Revue des Deux Mondes közleménye alapján konstatálja hogy a Franciaországi állami és hozzá lakus iskolák nemcsak, hogy nem bizonyultak a hazafias nevelés megbízható, minden kritikán felüli szerveinek, de igen sok helyen valósággal

hitvány csöcsöléket, minden gazságra kész börtöntölteléket neveltek és nevelnek a szerencsétlen ország nyakára. (A fiatalok büntösök óriási száma!) Nem csoda; a haladás, a felelősgodás, az antiklerikálizmus jelszavaival ajkán oly radikális feltartogató, lelkiismeretlen, nemzetellenes banda került be Franciaország állami iskoláiba tanítónak, amelyre a franciák nem gyermekeknek, a haza jövőjének nevelését, de a háziállataik gondozását sem bízhatják a nyugodt lélekkel.

Ehhez az okos beszédhez lenne nekünk néhány szavunk. *Először*. Köszönjük Tisza István ösztönzését, nyíltságát. Azért is, mert általában megvédte a sokat ócsárolt felekezeti iskolák becsületét, azért is, hogy ő a protestáns vezértűnt ismertette a katolikus iskolák érdemeit. Az ő szájából könnyebben elhiszik ezt Magyarországon, mintha ugyanezt Csernoch János vagy Apponyi mondja. Meg azért is, mivel ebből a beszédéből azt látjuk, hogy végre odát, református magyar véreinknél is kezdenek észbekapni, kezdik belátni azt, amit mi katolikusok oly régen hangoztatunk, hogy ma Magyarországon minden becsületés pozitív hitt magyar embernek össze kell fognia, egymást meg kell értenie, ha a nem akarjuk, hogy a radikális áradat előttünk bennünket.

Másodszor. Eme elismerésünk mellett nem hagyhatjuk említés nélkül a régi liberális kormányok sok évtizedes bűnét, mellyel kézzel-lábbal, tüsszel-vassal dolgoztak a nemzeti szempontból mindig és teljesen megbízható magyar

és német nyelvű katolikus elemi iskolák államosságán az ország közepén s ugyanekkor ügyet sem vetett a széleken bizony sokszor hazafiánul sőt nemzetellenes irányban dolgozó nemzetiségi iskolákra. Akkor a katolikus iskolák elvétele volt a jelszó. Jól emléksznék rá, hogy csak egyet említünk például a 80-as, 90-es években Pestmegye akkori tanfelügyelőjének, Tóth Józsefnek az idejében valóságos hajrá járta a pestvidéki sváb községek katolikus iskolái ellen s amely főbírónak, jegyzőnek gomblyunkfájdalmi voltak, legjobban tette, ha járása, községi katolikus iskoláinak államosságát megszüntette. Biztos volt érte legalább is egy Ferenc József-kereszt. Pedig Rákosi Viktornak sohasem kellett volna az ő halhatatlan, megdöbbentő munkáját, az „Elnémult harangokat” megírnia, ha ez a nagy energia, ez a tüzes buzgalom s az államnak annyi milliója a katolikus iskolák helyett a délvideki és erdélyi szerb és román iskolák államosságára pazarlódtak volna.

Harmadszor. Tisza István beszéde s a Revue des Deux Mondes megállapítása alapján azt hisszük, most már nálunk is, itt az ország belsejében el fog hallgatni az az ostoba propaganda a felkészült iskolák államossága érdekében, mely az ország és nemzet jövőjéért szükséges nevelés egyedül hivatott és alkalmas hordozójának az állami iskolát tartja. Sajnos, a mi bogypőszödött feju liberális katolikusaink között is sokan vannak még ma is olyanok, kik a jövő magyarságunk hazafias nevelését csak az állami iskolá-

ban látják biztosítva. Pedig ez a fel fogás vagy hazug, vagy korlátolt. Vannak igen jó felkészült és igen gyenge állami iskoláink s a céger igazán sem a hazafias, sem általában az értékes nevelés szempontjából nem döntő. A mi katolikus, református, sőt — főleg itt az ország belsejében — zsidó felkészült iskoláink ellen sem lehet és szabad a hazafias nevelés szempontjából a legkisebb kifogást sem tenni.

Hadd maradjanak csak ezek az iskolák úgy, amint vannak. S igaza van Tisza Istvánnak: Tassék ott államostani, ahol a haza érdeke komolyan kívánja. A francia mintából e térén sem kérünk!

Szigma.

— **Nagy katolikus gyűlés** lesz husvét hétfőjén az új Sajtóakció ügyében. A gyűlés délután 5 órakor lesz a Táv-irda-utcai egyesületi házbán. Budapestről **Buftykay Antal** ferenczi tartományi főnök jön le, aki a kath. Sajtó-ügynek hazánkban egyik legmunkásabb apostola. A gyűlésre előre is felhívjuk kath. népünk figyelmét.

— **Nagyheti ajtatosság** rendezte a ferenciek templomában. Virágvasárnap és hétfőn délelőtt mint más vasárnapon illetőleg ünnepnapon, hétfőn este 6 órakor litánia. Na, yesütörtökön reggel 8 órakor ünnepélyes szent mise közös szent áldozás.

Nagyepénteken reggel 8 órakor csonkamise, szentbeszéd után keresztút. Nagyszombaton reggel 7 órakor tiszteletessel kezdődik az istentisztelet, délután 4 órakor feltámadás.

— **Alapítvány a kulturpalotára.** A múzeumegyesület közgyűlésén ismét szóba került a székesfehérvári kulturpalota ügye, hogy abban a múzeumnak értékes gyűjteményei megfelelő elhelyezésben részesüljenek. A múzeumegyesület már létesített is e végből múzeumépítési alapot, melyhez Fiáth István 1000, míg a múzeumegyesület pedig mult évi jövedelméből 2000 K-val járult. Most pedig Wertheim Pál, a múzeumi ügynek mindenkor lelkes és áldozatkész híve a Fejérmezei Takarékpénztárról kapott tiszteletdíj, 1233-48 K. ajánlott föl, azt múzeumépítési alapjá hoz csatolja. Midőn az egyesület az adományért hálás köszönetét nyilvánítja, óhaját is kifejezi, bár minél többen követnék Wertheim Pál nemes példáját, mert csak a társadalmi készség lehet az az alap, mely államségelyt eredményez és a kultur palota megvalósításával állandó otthont juttatnak nemcsak múzeumunknak, de városunk más kulturális és jótékony intézményeinek is.

— **A megyei Ö. H. J.** szombaton délelőtt 11 órakor rendkívüli ülést tartott Szűts Jenő atispán elnökletével. 700 méter mosó szövetet osztottak fel hadiözvegyek és árvák között.

— **A német offenzíva.** Arrástól délkeletre La Ferig elfoglalták a németek az első angol vonalakat. Tizenhét ezer fogoly és 200 ágyú az eddig elért eredmény. A nagyfőhadiszállás közli március 22-én: A belga és francia Flandriában tovább tartott az erős harc. Felderítő osztagaink több helyen behatoltak az ellenséges vonalakba. Az Arrástól délkeletre fekvő vidéken La Ferig megtámadtuk az angol állásokat. A túzérégi és aknáveió erős tűzhatása alatt a gyalogság széles szakaszokon tör előre és mindenütt elfoglalták az első ellenséges vonalakat. Gallwitz és Albert württembergi herceg hadcsapottja: Verdun előtt túzérégünk folytatta az ellenséges gyalogsági és ütegállások szétrombolását. A túzérégi harc a lotharingiai harvonalon is sokszorosan fokozódott. A többi harcterén nincs új-ág.

Phöbusék visszavonták ajánlatukat. A vilánygyár megváltásának ügyében a város a Phöbus világitási társulattal az azonnali megváltás ügyében tárgyalást kezdett. Phöbusék megtertek ajánlatukat, melyről a város által kiküldött szakbizottárg már több hónapja tárgyal. Mivel pedig a tárgyalások eredményre nem vezettek, Phöbusék visszavonták ajánlatukat. Az így előállt helyzetet 27-én délután 3 órakor fog foglalkozni a vilánygyár megváltására kiküldött bizottság.

— **A Népakadémia** vasárnap és hétfőn vetítő gépes előadás, mely után „Az egyedül-elvadás”. „Mig a papa szundikál” e vigjátékot adják elő az egyesület műkedvelői.

— **A szegény Iparos család** nak N. N. 4 koronát adott.

Gondolatok.

Megyéspüspökünk budapesti konferencia-beszédeiből.

Prohászka püspök szónoki művészete, apostoli hite, költői fantasziája csodás forrásokat, titkos tosz vizeket fakaszt az igazság sziklájában. Az ember érzi szívainak lényénél, hogy nagyszerű harmonia rejlik a keresztény szellemben. Az idők mindea kétségére, disszonanciájára, a történet problémáira és az egyes ember vergődésére ott a válasz az ősi hit elemi igazságaiban. Csak meg kell érteni, át kell élni azokat és minden talányt megfejtünk a világon. A világ világosságá, az ideálóg győzelme, az élet harmoniája: a hívő, az igaz ember.

Prohászka így kezdte beszéd-szótátát: Hol az író, a művész, aki megírja, kifaragja, megörökíti a mi sorsunkat? A haláltáncot, amilyen nem volt soha a világ-történelemben, a muzsikát, amely csontok zörgésétől és haldoklók hörgésétől stimulozott.

Az embernek két világa van: az egyik körülötte van, a másik benn van. A belső világnak eruptív kiszabadulása a külsőbe, például a művész megnyilatkozása. A művész a zsenijét nem imádkozhatja le magának. A zsenit nem lehet kiszámítani, főbányászni: letéveszköknéséhez isjeni adát kell. A művész már részese bizonyos mértékben az isteni kegyelemnek,

az Istennel ő már egy-nagyszerű, kongeniális házasságban van. A kongeniális lélek gyökere nem a földbe süllyed, az az istenvilágosságba. Istennek a fényébe fogódzik, onan táplálkozik, onnan szelcsül. Istenem, Istenem, igyekezzünk ennek a világosságagnak: Isten kegyelmének a közelébe férközni.

A próféta azt mondja egykor, hogy népének fájdalma mélyebb a tengernél. Nos hát az a tenger csak egy vízcepp nekünk, a mi fájdalmunk nagyobb és mélyebb minden — oceánoknál. Most már mi fog minket megvigasztalni, mi fog ebből a zűrzavarból, sötétségből kivezetni? Ha vihart értesztek az orgonasípokba, azok megrepednek; ha villámot vezetnek az áramvezetékbe, az el ég: így járt a mi lelkünk is. E rettenetes idők viharait, villámait nem tudjuk felogni, megbírni. A szívünk elégett az elemi csapásokban.

A vulkánkitörésekkel, az elem hatalmakkal nem szállhat szembe emberi erő. Most — pedig ez történelk: az ember a technikai és fizikai erők tömegátamadásával áll szemben. Az ember nem érvényesülhet. A hősi erőket agyonnyomja a földomlás: a viharban elcsúsznak, beteg lett a lelkünk. Ma nincs győző, sem egyén, sem nép, mert a diadalkapuk előtt

mint beteg, fáradt, lerongyolódott teközők állunk. Állunk szomoruan és tájékozatlanul nézünk a sötétségbe.

Ebben a helyzetben kérdezzük, hogy hol a régi hit, a régi szellemi, lelki erő? A föld meginoghat, sziklák leomolhatnak, de nekem nem szabad hitemben megrendülni.

A metafizika ebben az iélet időben is a régi. A tengerek viharának, kicsapnak, medrűkből, de a tengerenélk nem tudja, nem érzi azt; a világ, a föld megrendülhet, de én nem, mert a világ: nek, a földnek az én hitem a sarka. Minden összeomolhat, de én hiszek az igazságban és akkor az igazság fog győzni az elemi hatalmak fölött. A nap beállítja a világba a fényt, a virág az illatát: az ember ugyanezt teszi a hitével: beállítja a világba az igazságot, a szépséget. Minden jó ember, igaz ember, hívő ember világít a sötétségben.

A megvakított Ódipuszú tántorgásában vigasztalja a jós, de ennek a vigasztalónak a száját nem mozgatja isteni erő. A szépség szép a szemek, de a vaknak nem hatol a lelkeig; hogy megnyugtasza. De én, ha akarom, kémi tudom, hogy keresztrem kinyitól szabaduljak és Ö általa meg is szabadulok. Kérhetünk valakit, aki legalább is egy északi nap fényébe borított. Ö megteszi, ha megalázdunk magunk előtt és belől elnyöszörogjuk a mizererét.

Adjunk otthont az egyes emberek és a világnak: gyujtsuk ki

a hitet bennük. Térjünk önmagunkba, a magunk lelki harmoniájában keressük a választ a világ gyöttrő kérdéseire. Ha nincs hitem, nincs létezési meretem, olyan vagyok mint a szikla, amelyből még nem faragták ki a szobrot. Az Isten mindenütt jelen van: a tengerben, a viharban, a kövekben, de azok csak anyagok, de a szivem, a lelkelem szellemi világ és abban kell elsősorban keresnem. Öthonnara kell lennie benne az én Istenemnek. Ez megnyugtat, ez lelem. Az igaz, a hívő ember a világ világosságá. A magunk harmonikus szép világát építsuk a világba és akkor fog az megváltozni, meg-nemesedni. Ez világosit a sötétségben. Ebredjétek emberek nagyságtok öntudatára: ez a titka mindennek!

II.

A vihar megrázott mindnyájunkat, hatalmas lélekregezés futott végig a világon. A milliók megrendült hittel felkiáltanak: hol a Gonviselés, mely megvéd, hol az evangélium biztató reménye, hol a szeretet, mely erősebb minden földi hatalomnál? A szeretet, mely örangyalokkal vigyáz az ember lépteire, mely a viharban, az éjszakában csillagpalással betakar.

Az ember sorsa nemcsak imádság, csendes áhitat, szerető ellágyulás, hanem kemény harc. Zor-don birközás is. Az én Gondvisésem keménység, sulyos harc is, az én Istenem a kemény harcok, a féfesség viharok Istene is, aki nek ha megmozdul a karja, világok ropognak, ki fergegetel és

— Rendelet a szénről. A szénügylek kormánybiztosa rendeletet adott ki a szén, brikkett és koksz forgalombahozatala, felhasználása és a láncolatlan kereskedelem megakadályozása tárgyában. A rendelkezésben a szén, brikkett és kokszot csak arra a célra szabad felhasználni, amelyre azt az Országos Szénbizottság kiutalta. A kereskedő nyilvántartást tartozik vezetni arról, hogy kinek, milyen célra és milyen mennyiségben szolgáltatott ki szént, brikkettet vagy kokszot. Aki a jelen rendelet rendelkezéseit megszegi vagy kijáratja, határháza elzárással és 2000 koronaig terjedhető pénzbírsággal büntetendő. E rendelet a mai napon lép életbe.

— Hatósági ltszt, cuius, szapan sib. jegyek kiosztása a következő sorrendben történik:

25-én délelőtt 8—12 Palotaváros.
27-én délelőtt 8—12 Vizváros.
délután 2—5 Vizváros.
28-án délelőtt 8—12 Tóváros.
délután 2—5 Tóváros.
29-én délelőtt 8—12 Belváros.
30-án délelőtt 8—12 Fejérváros.
Április 3-án az eimardottak.

— A városi fogyasztási adó kiengedélyezése: A pénzügyminiszter értesítette ma a várost, hogy az 1917. évre a fogyasztási adó után járó segélyösszeg címen Fejérváros részére 73329 korona 22 fillért engedélyezett és utat ki. Megjegyezzük, hogy ez összegben van az a 10868 kor is, amelyet a javadalmi hivatal alkalmazottjai részére háborús segély címen engedélyezett.

— A nyári időszámítás a hitatalos lap mai száma szerint nem április 1-én, hanem április 15-én veszi kezdetét.

— A városi segélypénztár ez uton értesíti a hadsegélyezetteket, hogy március hóban az utolsó segélyfizetés 26-án kedden délután lesz. Azon segélyezettek tehát, kik eddig bármely ok miatt nem vettek fel segélyüket, feltétlen vegyék fel, miután április hó 10-ig erre nem lesz alkalomuk.

— A Vöröskeresztyelet választmányá legközelebbi ülését április hó 3-án d. e. 11 órakor tartja a Vörösmarty Körben.

— A városi könyha éllapja 1918. március hó 25—április 1-ig: hétfőn: bableves és tőpönyös pogácsa, kedden: tésztaleves és savanyú repafőzelék, szerdán: darales és burgonyás tésztá, csütörtökön: bableves és burgonya főzelék pénteken: darales és makosmettel, szombat: bableves as burgonyafőzelék, vasárnap: husleves ciframetttel, savanyú káposztafőzelék sültussal és mákos kalács, hétfőn: tésztaleves és bab főzelék füsttússal.

— Háborús segély a javadalmi alkalmazottaknak. A városi törvényhatósági bizottság a mult évbent tudvalevőleg a városi javadalmi hivatalnál alkalmazottaknak is az állami háborús segélynek megfelelő összegben háborús segélyt szávozott meg. A pénzügyminiszter ma értesítette a várost, hogy e címen 10868 koronát engedélyezett a város részére és azt már ki is utalta.

— Köszönet. A Fejérmegyei és a Székesfehérvári Takarékpénztárak és a Kereskedelmi Bank 50—50 koronát utalványozott a Mantz Kisdudóvó részére, melyert ez uton mond köszönetet az övoda vezetésege.

— A Hadsegélyző számadásainak felülvizsgálása megtörtént. Pénteken délután Pápay Nándor, Csíkós Endre és Barcza Kálmán helybeli bankigazgatók az összes könyveket és számadásokat át vizsgáltak a legnagyobb rendben találák. A legteljesebb elismerésben részesítették Szity János íróda igazgatót, aki a könyveket vezette és a zárszámadást elkészítette.

— Rendőri hírek. Rosta Szabó Ferencné Széchenyi-utca 70. sz. alatti lakost a Városházterem a piacon bevásárlás közben megloptak. Egy ismeretlen zsebtölt. vajná 6 lemezt zsebéből 50 koronát. — Grünfeld Ernő honvéd e. é. önkéntes szakaszvezető, Ferenc József tér 7. sz. alatti lakásába f. hó 21-én délután ismeretlen tolvaj alkucsolást bebatolt s onnan fehérneműt és katonaruhákat 1000 kor. értékben elloptak.

— Harctéren rokkantá lett katonák, ugyszintén harctéren elesett és eltűnt katonák családjainak segélyfizetését április hó 3-án és 4-én (szerdán és csütörtökön) lesz.

— Köszönetnyilvánítás. Mind-azon ismerősöknek, kik edes anyánk halála és temetése alkalmával szives részvételükkel szomorúságunkat enyhíteni iparkodtak, ez uton mondunk hálás köszönetet. Orsonitsek.

**— Székesfehérvári közp. szesz-
lőző szöve** kezelt irodáját Távirat-utca 6. szám alá helyezte. Telefon 287.

— Kőhőges ellen kúntőben bevált az asszisz. a Szörk-pasztilla. Egy doboz ára 150. korona. Kapható Szt. Róbert Karoly király teni gyógyszeriarában.

Vizkételegséget sémőrt, rúht a leggyorsabban elmulasztja a dr. Fleisch-leje. eredeti törvényesen védett

SKABOFORM BARNA-ZSIR
Nincs zsga. Nem piszkít. Mindig eredeteli peccés dr. Fleisch-félet kérjünk. Própátégyfely 230 K, nagy tégely 4 K, családi adag 11 K. Székesfehérvás és vidék részére. — **Órakter Fajézi Ányos Emil "Fő-an-gyal"** gyógyszeriará. Székesfehérváron. Vételnél a „Skaboform” hédjegyre ügyeljünk.
Nagyszerű újítás; leány és gyermekfővetelek a legsikerültebben készűlnek VÍRAG műtermében
Rákóczli utca 5. szóllid egységés árak. Telefon. 334.

M o z i.

Az Apolló igazgatója közli:
Psllander az Apollóban. Hétfőn és kedden az Apolló-színház bemutatja „A lélek alma” című nagyhatású Nordisk dramát melyben Psllander kettős szerepet játszik a főle megszokott bravural. Partnere Ebba. Thomsen lesz ami a film művészi értékét csak fokozza. Hétfőn, Boldog asszony ünnepe négy előadás 3, 5, 7 és 9 órákor, kedden fel 7 és fél 9 órákor.

Az Uránta igazgatója közli:
Jullus Caesar hatalmas filmalkotás eddigi előadásaiban állandóan nagy közönség gyönyörködött. Az Apolló-színház tagas nézőtete minden előadás zsuflásig megtelt közönséggel, mely legszebb elismerés hangján nyilatkozott a filmről. Jullus Caesar még vasárnap is látható.

árványlő tengert teremtet, de verőfényt, szím, harmóniát is alkotott. Emberek ti is álljatok meg a fergetegben, szántsatok az óceán hullámaiba is, de alkossatok magatoknak egy világot is, mely a verőfényt, a harmóniát megőrzi és amely a győzelmet jeleníti a kemény, zordon harcok után.

Nekünk küzdelem, harc kell, birkózás a sorsunk, de a hit, a szeretet Istene mindennel kibékít. Nemcsak imádkozni kell a szabadulásért, hanem dogozni, küzdeni is. Lehetetlen az életet mindig a vox anarchicával kísérni, szükség van a világhangjaira is.

Az ember teste zordon teher, amit viselni kell, ez elől ki nem térhetünk, de nem is kell az; nem akarunk mi olyan életet, mely megvéd minden bajtól, küzdelem nélkül, hanem a Gondviselésből szellemi, lelki fölényt kérünk, mely gőzelemre vezet.

Az utat keservevel, kinnal kell kitaposni, az élet minden javát vetejjekek, győtrelemmel szerzem, de nem küzdök hiába. A hitem világát, a szeretetem melegit. Húszek a jóság, a szeretet győzelmében: nakem ezzel a hittel kell beállanom a munkába, melylyel a kulturális fejlődést építjük. Ne várjatok csodákat, mert akkor bitelleknek vagytok, hanem tegyetek magatok csodáikat a munkában, a kttartásban.

Az ember a Gondviselés eszköze, amellyel nagy dolgokat alkot. A Gondviselés szerepében missziójában szolgálunk az élet céljait. Akkor lesz jobb világ, ha

mi szellemi fölényvel állunk a világba. Nagy a sorséség, hat annál drágább az én hitem világsága. Napoleonnak azt mondotta egy szerzetes, hogy a Szent föld drágább öneki az egész világnál.

Mi a szívünkben hordozzuk ezt a szentföldet; ez a hitünk örök termő fája. A bizalom, a remény, a szeretet Istenehez. A kemény, zordon végezt szenvedései, kínjai között is azt mondjuk, amit a babiloni az egy kemencében éljétek át a legfőnségesebb világog. Az Isten kegyelme ezt eszközli bennünk.

III.

Mikor Istentől gondolkodok, ne gondoljakok a festők képeire. Ne képzeletek magatoknak távoli világokat; ezek csak költői álmok, hideg képzeletek, az Istent tapasztaljátok meg éleletekben, éljétek át a legfőnségesebb világog. Az Isten kegyelme ezt eszközli bennünk.

Bölcsesség, tudás, művészet, gazdagság mind hiábaváó, mikor a lélek szomjazik, azt a szomjságot földi hatalom el nem olthatja. Valaki lehet fejedelme a tudásban, de ha lelke nem él, nem is tudja, hogy mi az élet. Az élet tartalma, harmoniáját, boldogságát a lélekadja.

Milyen lélek? A krisztusi lélek, a szeretet, az isteni kegyelem világa. Arany János, vagy Goethe lelki világa is monumentális valami, de milyen lehet akkor az Istenember lelki világa.

Kelket adjatok az embernek, a világnak és akkor kincset, boldog-

ságot, életet adatok. Ez erő, hitetom, mely új világot látog. Ezt a lelket nem lehet tudományból összeakalpalni. Vita aeterna; ez kell az embernek, ezt szomjazozza a lélek. A tudós, az esztéta, a művész mind nem a deat csak a krisztusi ember hordozza lelkében és életében az örök igazságot. Az Isten először a lelket teremette, ez életet adta és csak aztán alkotta körülöttünk a világot. A lélek az első.

Az igaz ember; a lelki életet élő, a krisztusi ember.

Akkor olyan öntudatot érzek, mely fölény a porból minden rab-slolgasorból. Ezt az öntudatot nem éri a világhír tudós, a szellem n vilósága sem, ha nincs hitte, de ezt érezheti a leggyészerebb ember is. Ez az ember legdrágább kincse, mert az ember értéket, a lelki tartalmat adja.

Az élet különben csak külsőségek halmaza, mozgás, táplálkozás, lélegzés; ezt teszi az állatvilág is. Ha ezekből tevődik össze az élet, akkor a szőcske is ud sakkozni, mert mozog, ugrik, de nem nem tudja, hogy merre. Az embert erre a kardinális öntudatra a szellem, a lélek képesíti.

Az élet, a lélek, olyan mint az a kis forrás, mely egykor szikkát, erdők mélyén fakadt, hegyek között tört utat, sivalagokban növekedett és most márványmedencében folyik tovább ismeretlen távolokba. Ez a márványmedence: a kultúra. Most már mi fontosabb: a forrás, nagy a medence. A forrást nem szabad eljdgálni,

megmérgezzük. A lelket, a szellemet védjük, ápoljuk, hogy célt érjen a kultúra is. Az igaz ember, a krisztusi ember fog célt, tartalmat, értéket adni a kultúrának. Az ö-bite öntudata a napsugár a kultúra világi fölött.

IV.

Az utcákon társzekerek haladnak; a városból, mindenféle anyagot, virágot és szemetet visznek. Ezek a szekerek a nagyváros gondolatait, érzéseit, szenvedéit. Színházakban, nyomdákban, szalonokban ezek a virágból és szemből való rakások rakódnak. A szenvedéylek, ösztönök robnognak keresztül a sziveken, lelkeken.

Az ember csak úgy védheti meg lelkét, boldogságát e romboló áradatokkal szemben, ha az erkölcs utján jár, ha az erkölcs isteni mértékét alkalmazza magára. Kell új világ, teljes szociális rend, de kell erős erkölcsi rend is, erkölcs is, mert csak ez tartja lenn a világot, a szociális rendet.

A törvényben nem korlátok kell látni, hanem az erkölcsi mértékelt kell nézni. Az erkölcs: a lélek higiénája. A bányász a föld alatt, a mélység sötétességében ül, nem lát semmit maga körül, de megéri a levegőáramlást is. Arra fordul, arra indul. A lélek is megéri ezt a levegőáramlást, azt az éltető lélegzést — az erkölcsi életben. Tiszta ember, erkölcsös élet: az igazság, a nemesebb, jobb világ forrásai.

AZ APOLLO-színházban március 27. és 28-án, szerdán és csütörtökön

MŰVÉSZESTÉK

lesznek teljesen fehér, aktuális és irodalmi műsorral.

Fellépnek:
Kovács Andor, Balogh Böske és Czeglédy Gyula
Jegyek elővetelben Krausz Veronánál válthatók.

Szeplő, májlioi pörsenés arcisztállanság, apóiására biztos hatású szer a „Korona-tejkrém” (ezelőtt Crème de Laktine), mely párszor hasznólat után az arcbánsónymává és hófehérre teszi. Egy kis tégely 1.50 K. Nagytégely 3 K. Kapható Szűcs Kócsér gyógyszerárban.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetésekkért 10 szóig, 1-50 kor., azonfelül minden szóért 10 fillér fizetendő.

Egy keveset viselt szalonruha eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Cipész szerszám és stoppoló gép megvételre kerestetik. Borda, Olaj u. 77.

Eladó. Egy löcsnőküli könyvjáratu kocsi. Tudakozódni lehet vágóhidűlő, Gerlits.

Egy jókarban levő bieleki eladó. Haász utca 13.

Egy terméskő vályú, 6-8 hektó irtartalmú, 4 méter hosszú és ákactatorszek eladó. Palota utca 15.

Megbízható minden leányt, esetleg bejárót keresnek Széchenyi utca 26. sz. a.

Eladó az őreghegyen egy öt oktályos jó termő szőlő, nagy préshezál, mely kint lakásra igen alkalmas. Cim a kiadóban.

A Túrósák-dűlőben 2 oktályos termőképes szőlő, kövel kirakott nagy pincével eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Palota utca 47. szám alatt egy ebédőkredecn fehérmarvánnyal és egy mosdó fehérmarvánnyal eladó.

Gépház takarítónó felvétetik a villamostelepen.

Tanoncok villanysereléshez felvétetnek a villamostelepen.

Lámpapakcsoló felvétetnek a villamostelepen.

Masamód kasszony felvétetik Kazovitzky divatruházában.

Nagyobb mennyiségű tölgyfakarót ajánlhatunk tagyainknak. Előjegyzéseket a hivatos órák alatt elfogadjunk. Székesfehérvári Hitelszövetkezet.

Ruhafesték, minden színben, kipróbált jó minőségű csomagja 50 fillér. Kereskedőknek 300 csomag K 94 - frankó utánvétellel szállít Friedmann Hermann, Szatmár, Deák tér 68.

Önkéntes árverési hirdetés.

A székesfehérvári 6002. sz. betétben A I. 1-2 sor számok alatt bejegyzett, Tujner István és társai tulajdonát képező szőlő a felső hegyen és ez ehhez tartozó 664. számú lakóházat 1918. évi április 7-én délelőtt 9 órakor irodámban (Nador utca 2. szám I. em.) készpénzfizetés ellenében a legfőbb ígérőnek elfogom adni.

Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Sáy Viktor ügyvéd.

Különféle kertivetemény-magvak, málnatövek, nemes krizeniniszamóca. (eper) és ibolyapalánták kapható Széchenyi u. 26. sz. a.

Önkéntes árverési hirdetés.

A székesfehérvári 2100. sz. betétben A + 4. sorszám alatti bejegyzett Hellensteiner Imréné szül. Könyg Ilona tulajdonát képező, - az Andrásgyepi dűlőben fekvő szántó földet, 1918. évi április 7-én délelőtt 10 órakor irodámban (Nador utca 2. szám I. em.) készpénzfizetés ellenében a legfőbb ígérőnek elfogom adni.

Az árverési feltételek irodámban megtekinthetők.

Dr. Sáy Viktor ügyvéd.

126/1916. kj. sz.

Árverési hirdetés

Néhai Fodor Pap József volt székesfehérvári lakos hagyatékai ügyében az örökösök megbízásából ezennel közhírré teszem, hogy az örökösök és neje községi tulajdonát képező székesfehérvári 113. számú betétben A + 7. sor szám alatti sárpenetei dűlőben lévő hivatalos helyiségben (Rózsza utca 1) folyó hó 26-án délután 2 órakor készpénzfizetés mellett elfogom árverezni.

Az árverésre vonatkozó adatok a hivatos órák alatt irodámban megtekinthetők.

Székesfehérvár 1918. márc. 21. Dr. Nosz Gyula k. közjegyző

73/1918. közj. sz.

Árverési hirdetés.

Néhai özv. Szabó Sándornó szül. Kreger Mária örökösének megbízásából ezennel közhírré teszem, hogy a nevezett örökösök hagyatékához tartozó alább felsorolandó ingatlanokat folyó évi április hó 4-én délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségben (Rózsza utca 1) készpénzfizetés mellett nyilvános árverésen elfogom adni.

Az árverésre kerülő ingatlanok a következők:
- a székesfehérvári 535. számú betétben I. 1. 2. sor szám alatti Csutura utca 31. sz. a lakház és udvar: 20000 K. kikiáltási árban.
Ugyanezen betétben + 1. sor sz. a számolyi uti dűlőben levő, + 2. sor sz. a. 7-ik alájáró, dűlőben, + 3. sor sz. a. a 4-ik alájáró dűlőben, és a székesfehérvári 3513. számú betétben + 1. sor sz. a. az 5-ik alájáró dűlőben fekvő buzaföldek mindegyik... 8000-8000 K. kikiáltási árban.
- a székesfehérvári 535. számú betétben II. 1. 2. sor sz. a vízszelét a nyugati dűlőben 3000 K kikiáltási árban.

U. a. betétben + 4. sz. a rát a Rác utca alatti dűlőben 4000 K kikiáltási árban,
U. a. betétben + 4. sor. sz. a szárazrét az oldalás dűlőben 1000 K. kikiáltási árban, és végül az u. e. betétben 6. sor sz. a szárazrét a pityer dűlőben 1200 K kikiáltási árban.
Minden az árverésre vonatkozó közelebbi adat a hivatos órák alatt irodámban megtekinthető.

Székhérvárt, 1918. márc. 22. Dr. Nosz Gyula k. közjegyző

Székhérvár szab. kir. város-polgármesterétől 3246/1918. szám.

Hatósági hirdetés.

A m. kir. Földművelésügyi miniszter Ur 76800-társ számú körrendeletében értesített arról hogy a peronospora ellen való védekezésre, ha csak előre nem látható elháríthatlan akadály nem jön közbe, katasztrális holdanként 15 Kilogram gállicot bocsájt a szőlősgazdák rendelkezésére.

A törvényhatóság utján szélesítendő részgállicban csak a szőlősgazdák, mégpedig kizárólag azok részesíthetők, akiknek Székesfehérvár szab. kir. város területén van a szőlőjük s ezek is csak a folyó évi permetszésre kaphatnak gállicot.

A részgállic ára kilogrammonként 6 K. 30 fillér lesz, melyben a kiosztást felmerülő költségek is bennfoglaltnak.

Miután a törvényhatóság részletekben képi meg a részgállicot, már most is előre közlöm a szőlősgazdákkal, hogy a szőlőjük után a rendelt értelmében megillető részgállicot szintén részletekben kapják meg.

Felhívom ennél fogva mind azokat, kik Székesfehérvár szab. kir. város területén való szőlőjük permetszésére a rendelt értelmében megillető részgállicot beszerezni kívánják, ebbeli kívánságukat f. évi március 28-ig a városzház II. emelet 3. sz. hiv. helyiségben amelt intáshoz is bejelentsek, mert a későbbi bejelentések nem vehetők figyelembe.

A bejelentések lehetőleg személyesen de megbízott utján is megtehetők. Bejelentendő a szőlőtulajdonos neve, lakása, a szőlő holléte és az, hogy a földterületből mennyi van tényleg betettve, szőlővel.

A bejelentésnek a legpontosabb s a valóságnak megfelelő adatakat kell tartalmaznia, mert azokat felül fogjuk vizsgálni s mindazok ellen, akik téves adatok bemozdásával a hatóságot félre akarták vezetni, a legszigorubb eljárást fogom megindítani.

A részgállic megérkezéséről és kiosztásáról később hatósági hirdetésny által fogom az érdekelteket értesíteni.

Székhérvár 1918. március 19. Dr. Saára Gyula polgármester.

Nagybani árajánlat.

I. a olajkocsikenőcs	
bruto 100 kg	140 K
Gépolaj I. a, netto	
100 kg kény	330 K
Özshenger olaj 100 kg kény	370 K
Dicsét- és traktor-motor hengerolaj 100 kg kény	430 K
Pyrol égóolaj (lám-pában fűsméntesen ég) 100 kg	550 K
Vaselinolaj (fehér hig) 100 kg netto	750 K
Terpetinopótlóolaj 100 kg netto	720 K
Gépszir I. a 100 kg netto	500 K

ab raktárunk, felszámitott kölcsön la és vashordókban minden zetes fizetés mellett minden mennyiségben kaphatók, továbbá mindennemű olaj és műszaki cikk.

Fischl Árutelepek, Nagydorog.

Aránia-színház

Hétfőn, Gy. B. A. ünnepén:
FEKETE NASZ
Artista dráma 3 felvonásban.
Kedden, Szerdán március 26 és 27 eu:
TÖVISKORONA.
Dráma 4 felvonásban.
Főszereplő: SINA FABRI.
Előadások fél 7 és fél 9 órakor.
Ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Főtisztelendő Plebániák részére!

Ajánlom elsőrendű viaszgyertyáimat, valamint husvétii paskálygyertyára megrendelést elfogadok.
Tóth Kálmán, bábos.
Székesfehérvár Kossuth-utca 2. sz.

Apolló-színház.

Hétfőn és kedden március 25. és 26-ikán
Waldemar Psilander legújabb filmje
A LÉLEK ÁLMA
Nordisk-dráma 3 felvonásban.
Főszereplők:
Waldemar Psilander és Ebba Thomsen.
Az előadások hétfőn 3, 5, 7 és 9, kedden fél 7 és 9 órakor kezdődnek.